

Lene Espersen (KF):

Udgangspunktet for Enhedslistens beslutningsforslag, B 87, er, at dansk landbrug er meget forældet. Men frem for at se på løsningsmodeller for, hvorledes landbruget kan hjælpes til at forblive et selvstændigt og konkurrencedygtigt erhverv, foreslår Enhedslisten altså her, at staten skal overtage jorden og blot udleje jorden til producenterne. Det vender Det Konservative Folkeparti sig naturligvis stærkt imod.

Det kan godt bringe éns tanker hen i retning af det tidligere Sovjetunionens kolkhosier osv., der jo ikke ligefrem kan beskyldes for at have været en stor succes.

Afslutningsvis vil jeg også gerne påpege på Det Konservative Folkepartis vegne, at en anden grund til, at vi vender os mod beslutningsforslaget, er den statslige forkøbsret til jorden ved ejerskifte, som der foreslås. Vi mener faktisk, at det er lige på grænsen til at være en krænkelse af den private ejendomsret, og må derfor afvise beslutningsforslaget.

Jørn Jespersen (SF):

Vi har ikke nogen problemer i SF med at sige, at vi vistnok er positive over for intentionerne i det her forslag – sådan som vi har læst det i hvert fald – for vi har gennem mere end 10 år kæmpet for at få gennemført nogle forsøg efter de samme hovedprincipper, som Enhedslisten her i meget kort form har foreslået.

Der er indlysende fordele ved at indføre andelseje i primærlandbruget, hvis det ellers er det, der er Enhedslistens hensigt. Det står ikke ganske klart for os i SF, efter at vi har læst de sparsomme bemærkninger til forslaget. Forslaget kan forstås derhen, at der er tale om en statsovertagelse af landbrugsjorden, og det er en model, som SF er imod. Vi mener, det er nødvendigt, at modellen bygger på andelstanken. Men vi er enige med Enhedslisten i, at det ikke er selvejte, som er vigtigt. Det er derimod dispositionsretten til jorden.

Da SF som sagt for adskillige år siden har udarbejdet en detaljeret model for, hvordan sådan en jordbrugerfond efter andelsprincippet kan organiseres, skal vi da anbefale Enhedslisten at studere denne mere detaljerede plan, for der er jo ingen grund til at bruge ressourcer på at udarbejde nogle ting, som er lavet.

Derfor synes vi, at vi skulle bruge kræfterne i fællesskab på at overbevise resten af partierne i Folketinget om, at der er en stor portion fornuft i at afprøve andelsprincippet som en ejerform i primærlandbruget i hvert fald på forsøgsbasis.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg skal på vores landbrugsordførers vegne fremføre følgende:

Fremskridtspartiet kan ikke støtte det foresatte forslag. Enhedslistens formål er kort fortalt en statsovertagelse af al landbrugsjord i Danmark. For kun få år siden kaldtes denne fællesdrift, som der lægges op til, kollektivisering. Men tiderne skifter, og det gør ord og begreber jo også. Forskellen er dog den samme.

Sagen er, at Enhedslisten vil pålægge landmændene produktionsafgift og bagefter bruge pengene til at købe landmanden ud med. Meget smart. Landmanden bliver reduceret til disponent på det nye fælleseje. Det skal nok virke befordrende på virkelysten, effektiviteten, ejendommens overskud osv.!

Jeg troede ærlig talt, at den slags ideer forsvandt med Murens fald for 5 år siden. Enhver med blot en smule kendskab til kollektiverne og fællesdriften i de tidligere Østlande ved, at denne form for ejerskab virker stik mod hensigten. Det er ikke mere planøkonomi, der er brug for, men mere og gerne meget mere markedsøkonomi.

Gunhild Husum (RV):

Jordrentebbruget har historiske rødder i Det Radikale Venstre, ingen tvivl om det.

Med jordlovene fra 1919 og etableringen af jordrentebbruget fik husmandsbevægelsen faktisk en afgørende fremdrift. Siden er udviklingen vendt, og gradvis er de tidligere ordninger blevet afskaffet. Verden ser anderledes ud i dag end ved århundredets begyndelse. Det, der dengang var et effektivt værktøj til at skaffe de små i landbruget en bæredygtig økonomisk fremtid, er ikke nødvendigvis anvendeligt i dag, så selv om jordrentetanken er et rigtigt princip, vil det næppe være klogt at kæde de økologiske fremskridt i landbruget for tæt sammen med en bestemt ejendomsform.

Med hensyn til etablering af fællesskaber er regeringen i færd med at gennemføre forbedrede vilkår for etablering af disse, således som landbrugsministeren i sin tale var inde på. Til sidst skal jeg sige, at Det Radikale Venstre derfor ikke kan tilslutte sig forslaget.

Lisbeth Arbøl (CD):

Det er ikke helt forkert, at der kan ryddes op i støtteordningerne, men fælles- og andelsdrift forudsætter bare ikke statens indblanding.